

ת"פ 63294/10/20 - מדינת ישראל נגד אסמאעיל אזברגה

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 63294-10-20 מדינת ישראל נ' אזברגה

לפני: כבוד השופט גיא אבנון

המאשימה: מדינת ישראל

באמצעות תביעות מרכז - שלוחת נתניה

נגד

הנאשם: אסמאעיל אזברגה

בשם המאשימה: עו"ד שחר יערי

בשם הנאשם: עו"ד נעמה שגיא רייכמן

גזר דין

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן בשני אישומים של הסעת שלושה תושבים זרים או יותר, לפי סעיף 12א(ג)(א1)(ב) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל). ברקע - הנאשם הוא בעלים ומנהל של חברת "רובא טיולים והסעות בע"מ" (להלן: החברה), ובעל רישיון לנהיגה באוטובוס. אישום מס' 1: ביום 26.10.20 בשעה 05:39 הסיע הנאשם באוטובוס בכביש מס' 57 - שישה עשר שוהים בלתי חוקיים (תושבי שטחי הרשות הפלסטינית שלא קיבלו היתר כניסה לישראל), אותם אסף לאחר שנכנסו לתוך שטח מדינת ישראל מנקודה הסמוכה למחסום. אישום מס' 2: ביום 5.10.20 בשעה 06:14 הסיע הנאשם באוטובוס בכביש מס' 57 - שבעה עשר שוהים בלתי חוקיים, כנגד תשלום בסך 500 ₪. ראוי לציין כי העובדה שהנאשם שימש כבעלים של החברה ומנהלה לא נרשמה בכתב האישום, ונשמעה מפי ההגנה בשלב הטיעונים לעונש (כמו גם בתסקיר ובחוות הדעת שהוגשו).

2. בהמשך להודייתו ובהתאם להסדר בין הצדדים, ועל רקע הטענה כי הנאשם מלווה על ידי שירות המבחן בהליך המעצר, וכי הוא משולב במקביל בהליך טיפולי פרטי, הופנה הנאשם לקבלת תסקיר מבחן (פרוטוקול מיום 19.10.21). לאחר שהתקבל תסקיר ועובר לדיון, ביקשה ההגנה, בהסכמת המאשימה, להפנות את הנאשם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות. כך נעשה, תוך שבית המשפט הבהיר כי אין בכך משום הבעת עמדה באשר לתוצאת ההליך, או כדי לטעת ציפיות בלבו של מי מהצדדים (החלטה מיום 6.9.22). כן הודיעה ההגנה כי לקראת ישיבת הטיעונים לעונש הוכנה חוות דעת פסיכוסוציאלית בענינו של הנאשם, שהעתק ממנה הועבר מבעוד מועד למאשימה (בקשה והחלטה

עמוד 1

מיום 21.8.22). לאחר שהדין נדחה מספר פעמים על רקע בקשותיה של ההגנה, התקיימה ישיבת הטיעונים לעונש ביום 2.11.22.

3. עיקרי התסקיר: הנאשם בן 50, נשוי ואב ל-5 בגילים 6-19, עובד כעצמאי ובעלים של חברת היסעים מזה כ-18 שנה. הוא השלים 12 שנות לימוד, כשבמקביל ללימודיו בבית הספר עבד בעבודות מזדמנות על מנת לסייע בפרנסתה של משפחתו שהייתה נתונה במצוקה כלכלית. לאחר מכן עבד כ-10 שנים כנהג שכיר, עד שנת 2004, אז הקים את החברה שבבעלותו. הנאשם השתתף בקבוצה טיפולית שבועית במסגרת שירות המבחן, שם התאפשר לו להתמודד באופן ביקורתי עם התנהלותו שהובילה לביצוע העבירות. הוא ביטא עמדה בוגרת ורצינית, וניכר כי חווה את הליך המעצר באופן מוחשי ומרתיע. כן השתתף הנאשם בטיפול פרטי במרכז "מחברים", שם הגיע בקביעות לפגישות, שיתף מעולמו הפנימי, וניכר שינוי בתפיסותיו הנוקשות ובאפשרותו להיתרם מהליך טיפולי, על מנת לזהות מצבי סיכון, להפחית מצוקה רגשית, ולהימנע מהישנות התנהגות עבריינית. אשר לכתב האישום - הנאשם קיבל אחריות על מעשיו והכיר במשמעותם. לטענתו, ביצע את העבירות על רקע משבר הקורונה שהשפיע לרעה על עסקיו, ומתוך ניסיון למצוא מזור למצבו הכספי הרעוע. הוא הביע חרטה, התייחס לתחושות השפלה ואכזבה אל מול משפחתו וילדיו, ולמאמצים שהשקיע במהלך התקופה שחלפה מאז הוגש כתב האישום, הן בטיפול קבוצתי בשירות המבחן, והן בטיפול אליו פנה באופן פרטי. קצין המבחן התרשם מן הנאשם כמי שפעל כל חייו באופן נורמטיבי, מודע לנסיבות שעמדו ברקע למעשיו, ומביע חרטה. על רקע נתונים אלו, ובהינתן נכונותו ורצונו להמשיך בשיתוף פעולה עם שירות המבחן, המליץ להעמידו בצו מבחן למשך שנה כדי לשלבו בטיפול קבוצתי, לצד הטלת מאסר על-תנאי לתקופה משמעותית, כזה שיהווה עבורו גבול חיצוני ומרתיע.

4. תמצית חוו"ד פסיכוסוציאלית מאת ד"ר גילי תמיר (להלן: חוות הדעת): חוות הדעת מבוססת על ראיון קליני שנערך עם הנאשם, ועל הליך טיפולי שעבר במרכז "מחברים" שבניהולה המקצועי של ד"ר תמיר - מרכז לטיפול ושיקום עצורים, אסירים ונוער בסיכון (להלן: המרכז), וכן על אסופת מסמכים המפורטת בעמ' 3 לחוות הדעת (כתב אישום מתוקן, תסקירי מעצר, תסקיר לעונש, תדפיס מרשם פלילי ומכתבי המלצה). נסקר הרקע המשפחתי של הנאשם - אביו ריצה עונש מאסר ממושך בגין עבירת רצח, ממנו שוחרר וחזר לחיק משפחתו כשהנאשם היה בן 12. ניכר כי חזרתו של האב הביתה נחוותה כאירוע משברי, וכי דווקא החיים בהיעדרו זכורים לנאשם כטובים יותר. הנאשם תיאר ילדות בעונית, בצד אם חזקה וחרוצה שעבדה שעות רבות כדי להתמודד לבדה עם הקשיים. לאחר שובו של האב הביתה נתגלעו קונפליקטים ואלימות שהפעיל האב כלפיו וכלפי אחיו. בגיל 17 יצא הנאשם לעבודה בחקלאות, על מנת לסייע בפרנסת המשפחה. כשהיה בן 30 נפצע אביו בתאונה, ומאז קיבל על עצמו את האחריות לפרנס את משפחתו המורחבת, לרבות נשותיו הנוספות של אביו. הנאשם הקים, כאמור, משפחה משלו, והוא משקיע לדבריו משאבים רגשיים בגידול ילדיו על מנת להקנות להם ילדות מיטיבה. אשר לרקע התעסוקתי, הנאשם תיאר את החברה המצליחה שהקים, אשר החזיקה בשיאה צי של שמונה אוטובוסים, זכתה בחוזים משמעותיים וארוכי טווח עם גופים מוסדיים, ומשמשת קבלן משנה של חברות היסעים גדולות. לדבריו, בתקופת הקורונה הופסקה העבודה כליל למשך כשישה חודשים. בעקבות ההשבתה הכפויה של העסק ועל רקע הוצאות שוטפות גבוהות, כמו גם חובות שהצטברו בעקבות הלוואות שנטל, פנה הנאשם לחפש אפיקי הכנסה חלופיים. הנאשם שלל קיומן של בעיות רפואיות או נפשיות, ושלל שימוש בסמים ואלכוהול או מעורבות בהימורים.

הנאשם פנה בחודש מרץ 2021 לטיפול במרכז, והחל להיפגש בקביעות עם עובדת סוציאלית. הוא הגיע

בקביעות לפגישות, שיתף בהרחבה מעולמו הפנימי ובקשיו, והביע מוטיבציה להמשך טיפול. במקביל השתלב בטיפול קבוצתי בשירות המבחן. ד"ר תמיר מסרה כי בתחילה נטה הנאשם להתנגד לאישומים, והסביר כי פעל מתוך צורך הישרדותי להתמודד עם מצוקתו הכלכלית. בהמשך "הפגין גמישות מחשבתית", הבין את החומרה שבמעשיו ואת הסיכון הגלום בהם, והביע חרטה. ד"ר תמיר התרשמה כי במועד ביצוע העבירות הגיע לשיאו המתח הנפשי בו היה נתון הנאשם, בעיקרו בשל החשש מפני קריסתו של מפעל חייו. לשיטתה, התנהגותו זו חריגה לאורחות חייו הנורמטיביים ולתפקודו התקין במישור האישי, המשפחתי והתעסוקתי. הנאשם תיאר כי התובנות שרכש משמשות אותו לחינוך ילדיו ואחיו לציית לחוק, וד"ר תמיר התרשמה מכנות דבריו ומנטילת אחריות של ממש. להערכתה, כיום נשקף מהנאשם סיכון נמוך, והוא זקוק להמשך ליווי וטיפול שיחזקו את הליך השיקום, בצד המשך עיבוד עברו וילדותו המורכבת. ד"ר תמיר סבורה כי גזירת עונש מאסר תביא לנסיגה במצבו של הנאשם, ותפגע בהליך השיקומי שעבר בהצלחה, ומשכך המליצה על ענישה שיקומית, מבלי לפגוע ברישיון הנהיגה של הנאשם.

ראיות וטיעוני הצדדים לעונש

5. המאשימה הגישה את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם (עת/1), ממנו עולה כי לחובתו של הנאשם הליך שהסתיים ביום 28.10.18 ללא הרשעה, בצו של"צ ופיצוי לנפגע העבירה, בגין עבירת תקיפה.

ד"ר תמיר העידה מטעם ההגנה. עיקרי דבריה מפורטים בחוות דעתה, ולא אחזור עליהם. לשאלה כיצד ניתן ליישב את מעשיו של הנאשם, הטענות בדבר הרקע הנורמטיבי שלו, והליך השיקום, עם העובדה ששנתיים בלבד קודם לביצוע העבירות קיבל הזדמנות פז וסיים הליך פלילי ללא הרשעה, השיבה כי הנסיבות שונות. שם דובר באירוע אלימות וכאן מדובר במצוקה כלכלית. עוד ביקשה להפנות להקשר התרבותי והחברתי של הנאשם, כמי שאינו תופס את השווים הלא חוקיים כאנשים מסוכנים או שונים ממנו, ולכן לא חווה את מעשיו ככאלו שמסכנים את החברה. היא ביקשה להאיר בזרקור את מורכבות ההליך הטיפולי, שבצד הכרה במשמעותם של מעשיו, דרש יכולת התמודדות פנימית, ומסוגלות לקבל עזרה בכלל, ומנשים בפרט. נוסף על חוות הדעת הוגשו באמצעות ד"ר תמיר אסופת החלטות במסגרתן התקבלה חוות דעתה, לעתים בניגוד לעמדת שירות המבחן (ענ/2).

כן העיד לטובת הנאשם מר מוחמד עמארה, עובד שכיר של הנאשם המועסק בחברה מאז שנת 2019 כקצין בטיחות, והעיד על עבודתם המשותפת. לשאלת בית המשפט סיפר כי החברה הנמצאת בבעלותו של הנאשם מחזיקה צי של לפחות 10 כלי רכב, מרביתם אוטובוסים גדולים, 10 נהגים, ועובדים נוספים. החברה עוסקת בהסעות תלמידים, טיולים, הסעות מיוחדות לרשויות מקומיות שונות, ופועלת עם גופים נוספים. מר עמארה העיד על מקצועיותו של הנאשם בעבודתו, ואופן עמידתו בכל דרישות הבטיחות. הוא סיפר גם על תפקודו המרשים של הנאשם כאב דואג לילדיו, וכמי שמפרנס את משפחתו המורחבת. כשהתבקש לספר כיצד תשפיע שלילת רישיון הנהיגה של הנאשם על החברה, הסביר כי לנוכח העובדה שהנאשם משמש כמנהל המקצועי של החברה, הרי ששלילת רישיונו תביא לחוסר אפשרות לחדש את רישיונות ההפעלה של כלי הרכב, ולהשבתתם. לשאלת בית המשפט האם חברה יכולה להעסיק מנהל מקצועי שאינו הבעלים אלא עובד שכיר, השיב בחיוב.

6. ב"כ המאשימה סקרה את נסיבות מעשיו של הנאשם; עמדה על כך שמדובר בשני אירועים שבוצעו בהפרש

זמנים של שלושה שבועות; על הכמות הגדולה של השוהים הלא חוקיים שהסיע הנאשם, ובהתאמה על פוטנציאל הסיכון שנשקף מהם; על כך שמדובר בעבירה מתוכננת מראש; בהסעה מסחרית באוטובוס, להבדיל מהסעה פרטית. היא הפנתה לפסיקה ולדרישת המחוקק להחמיר בענישה, כפי שקיבלה ביטוי בתיקון מס' 29 לחוק הכניסה לישראל (להלן: תיקון 29), וביקשה לקבוע מתחם ענישה בין 12-28 חודשי מאסר לכל אחד מהאישומים. בבחינת נסיבותיו של הנאשם עמדה לחובתו על כך שמעל בהזדמנות שניתנה לו בהליך שהסתיים ללא הרשעה כשנתיים עובר לביצוע העבירות. היא לא התעלמה מהטיפול שעבר במסגרת שירות המבחן ובמסגרת פרטית, אלא שלשיתתה, אין לראות בו משום שיקום המצדיק חריגה לקולה מהמתחם הראוי, וכדבריה: "המילה 'שיקום' הפכה להיות מילת קסם בהליך הפלילי... שירות המבחן, וגם המטפלת ד"ר גילי תמיר, אמרה שמדובר באדם שמנהל אורח חיים נורמטיבי, יש לו רקע מורכב כמו נאשמים רבים שבאים בפני בית המשפט. אין נסיבות חיים יוצאות דופן, מבלי לזלזל במה שעבר הנאשם בחייו. הנאשם לא סובל מבעיה כלשהי שמצריכה טיפול משמעותי כגון בעיה נפשית, התמכרות כלשהי שהובילה אותו לביצוע העבירות... הנאשם הגיע לטיפול, כך עולה מהתסקיר, כדי להתמודד עם הקשיים שחווה במסגרת התיק הזה, בהתמודדות עם ההליך הפלילי... העובדה שהיום הנאשם אולי מבין קצת יותר את המניע שהביא אותו לביצוע העבירות כפי שהעידה העדה היום, לא מהווה טיפול משמעותי המצדיק חריגה לקולה ממתחמי העונש המקובלים. העובדה כי העבירות בוצעו על רקע מצוקה כלכלית, לטעמנו לא נסיבה שצריכה לבוא לטובתו של הנאשם אלא לחומרה". בסיכום דבריה ביקשה ב"כ המאשימה לגזור את עונשו של הנאשם בתחתית המתחמים המצטברים אותם ביקשה לקבוע, קרי, לעונש שלא יפחת משנתיים מאסר בפועל, בתוספת מאסר על-תנאי מרתיע, קנס גבוה שלא יפחת מסך של 20,000 ₪ בהתחשב בעונש המזערי הקבוע בחוק הכניסה לישראל, ופסילת רישיון נהיגה ממושכת בפועל, לצד פסילה על-תנאי.

7. ב"כ הנאשם אשר עשתה כל שאלל ידה לטובת מרשה, ביקשה מבית המשפט לאמץ את המלצותיהם של שירות המבחן וד"ר תמיר, ולגזור על הנאשם ענישה שיקומית. אשר לנסיבות ביצוע העבירה - מטרת הנסיעות, כך לדבריה, הסעת פועלים לאתרי עבודה בבנין בסביבת נתניה. הנאשם הסיע את השוהים הלא חוקיים לאחר שנכנסו לשטח המדינה. הוא לא ביצע עבירות נוספות, לא ברח מהשוטרים, והתוודה מיד על מעשיו. ב"כ הנאשם ביקשה להבחין בין נסיבות מעשיו של הנאשם לבין פסקי הדין שהוגשו על ידי המאשימה, והגישה מצדה פסקי דין הממחישים את הענישה הנוהגת לשיטתה. היא ביקשה לקבוע מתחם עונש יחיד, בהינתן שמדובר בשתי עבירות דומות בסמיכות של זמן ומקום, ועתרה לקבוע אותו בין מספר מצומצם של חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בהגינותה הודתה בכך שבהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, העונש ההולם את מעשיו של הנאשם הוא מאסר ממש בפועל, אלא שלשיטתה יש מקום לחרוג מכך על רקע נסיבות היוצאות מגדר הרגיל (פר' עמ' 31 ש' 14-18).

ב"כ הנאשם עמדה על נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם כפי שעלו בתסקיר ובחוות הדעת: גדילתו בהיעדר דמות אב; האופן בו נטל על עצמו את תפקיד המפרנס; יצא לעבודה בגיל צעיר ובמקביל הצליח להשלים 12 שנות לימוד; הגם שעלול היה להתדרדר לחיים עברייניים בשולי החברה, בחר לחיות חיים נורמטיביים; הקים עסק לתפארת המנוהל כחוק, ומפרנס את משפחתו המורחבת. הוגשו אסופת מכתבי המלצה מגופים מוסדות עמם עובד הנאשם ומכתב מרואה החשבון של החברה (ענ' 3), מכתבים מראש עיריית טייבה (ענ' 4) ומכתב המלצה מרס"ן (במיל') שאדי גריפאת, מפקד מרחב בדוי צפון בצה"ל, אשר עמד על תרומתו של הנאשם בעידוד אוכלוסיית בני המיעוטים להתגייס לצה"ל (ענ' 6). ב"כ הנאשם ביקשה ליתן משקל מוגבר לנסיבות ביצוע העבירות, על רקע תקופת הקורונה ומשבר שחווה הנאשם בשל כך, כשעבודתו בעסק הושבתה לחודשים רבים, עד כי "חש שהחבל הולך ומתהדק סביב צווארו". לדבריה, בניגוד לטענת המאשימה, אין מקום להתחשב בהליך הקודם שהסתיים ללא הרשעה, שכן באותו

מקרה לא עבר הנאשם הליך טיפולי. בעקבות מעשיו של הנאשם מושא כתב האישום ושפל המדרגה אליו הגיע, "הוא מצא בתוכו את הכוחות הנפשיים ותעצומות הנפש לקחת את עצמו בידים, ולטפל בעצמו מיוזמתו ומרצונו החופשי, דבר שיש לברך עליו ולעודד". ב"כ הנאשם עמדה על התובנות אליהן הגיע הנאשם בעקבות הטיפול, הכלים שרכש, ויכולתו להתמודד עתה באופן מיטבי עם מצבי דחק. הנאשם הודה במיוחס לו, קיבל אחריות מלאה על מעשיו, השתקם. הוא היה נתון במעצר בית מלא משך כחמישה חודשים, ולאחר מכן הוקלו התנאים בהדרגה עד שלבסוף הוסרו כליל. היא הפנתה לעדות האופי של קצין הבטיחות, לפעילותה הנורמטיבית של החברה שבבעלותו וניהולו של הנאשם, ולנזק שייגרם לו ולמשפחתו, וכן לעובדי החברה ומשפחותיהם, ככל שהנאשם יידון לעונש מאסר בפועל, או אם יישלל רישיון הנהיגה שלו. ב"כ הנאשם הגישה מסמך רפואי באשר לאחת מנשותיו של אבי הנאשם, ותג חנייה לנכה שהוקנה לאחת מאחיותיו (ענ/5), והוסיפה כי הנאשם תומך כלכלית בשני ילדיו הקטינים של אחיו שנהרג מכדור תועה. על מנת ללמד על מצוקתו הכלכלית של הנאשם, הגישה אסמכתא בדבר התראה מהבנק על צו עיקול מנהלי של רשויות המס בגין חוב בסך כ-28,000 ₪ (ענ/7). באשר לפגיעה פוטנציאלית בנאשם, עמדה על סמכותו של משרד הרישוי לשלול את רישיונו של הנאשם לנהוג באוטובוס כתוצאה מהרשעתו בדיון. בסיכומו של דיון ביקשה, כאמור, לחרוג לקולה מהמתחם ולאמץ את המלצת שירות המבחן. לחלופין, ביקשה לגזור את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם, למספר חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, על מנת שלא לפגוע בסיכויי שיקומו. כן ביקשה להתחשב בתקופות בהן נשלל מנהלית רישיון הנהיגה של הנאשם (30 ימים ו-60 ימים), ולהימנע מפסילה נוספת, כמו גם מגזירת קנס כספי.

הנאשם בדברו לעונש הודה במעשיו, הכיר בחומרתם, סיפר כי ביצע אותם בשל מצוקה כלכלית, כששמונה אוטובוסים ניצבו מושבתים בחצר ביתו. לדבריו, למד בטיפול כי עליו לחשוב לפני שהוא פונה לדרך הקלה.

דיון

מתחם עונש כולל או מתחמים נפרדים

8. בהתאם להוראת סעיף 40יג לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ול"מבחן הקשר ההדוק" שנקבע בע"פ 4910/13 א' א' א' בני ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014), יש לבחון האם מעשיו של הנאשם מהווים חלק ממסכת עבריינית אחת, שאז ייקבע מתחם ענישה אחד הכולל בחובו את מלוא האירועים בגינם הורשע, שמא מדובר באירועים שונים המצדיקים קביעת מתחמי ענישה נפרדים. מן העבר האחד, המדובר באירועים דומים, כשבשני המקרים אסף הנאשם שוהים בלתי חוקיים בקרבת המחסום, לאחר שנכנסו לשטח המדינה, והסיעם באוטובוס בכיוון מרכז הארץ. בשני המקרים נהג הנאשם באוטובוס השייך לחברה שבבעלותו ובניהולו, ובשניהם המדובר בכמות גדולה של שוהים בלתי חוקיים (16 באישום הראשון, 17 באישום השני). מנגד, גם לשיטתו של הנאשם, הגם שהעבירות בוצעו לאחר תכנון, אין המדובר בתוכנית עבריינית סדורה ובמעשים בעלי קשר ישיר ביניהם, כי אם בכאלו שבוצעו על רקע מצוקה כלכלית. זהותם של השוהים הלא חוקיים שונה, והגם שברי כי המעשים בוצעו בתמורה לבצע כסף, רק באישום השני הצביעה על כך המאשימה מפורשות. מכאן, כל אחד מהאישומים ראוי להתייחסות נפרדת ולקביעת מתחם עצמאי. למען הסר ספק, אין בקביעה זו כדי להחמיר בעונשו של הנאשם, שכן אילו מצאתי לקבוע מתחם עונש משותף, היה זה כולל בחובו את שני האישומים, וברי כי היה חמור במידה ניכרת מכל אחד מהמתחמים הנפרדים.

קביעת המתחמים

9. הסעתם של תושבים זרים שאין בידיהם אישור שהייה ועבודה בישראל, מהווה פגיעה בזכותה של המדינה לקבוע את הבאים בשעריה, אך חמור מכך, עלולה לסכן באופן ממשי את שלומו של הציבור וביטחונו. בעניינו מדובר בנאשם שהסיע בכל אחד מהאישומים כמות גדולה מאוד של שוהים בלתי חוקיים, במידה המקימה משנה חומרה למעשיו, ומעצימה עשרות מונים את פוטנציאל הנזק הגלום בהם. בית המשפט מחויב להתחשב בהוראתו המפורשת של המחוקק, אשר מצא פעם אחר פעם להחמיר בעונש הראוי בנסיבות אלו, עד כדי הכפלת העונש המרבי שבצד העבירה, והעמדתו על ארבע שנות מאסר. כך, בתיקון מס' 13 לחוק הכניסה לישראל (מיום 23.3.2010) קבע המחוקק כי הסעת שישה שוהים בלתי חוקיים או יותר תהווה נסיבה מחמירה, המצדיקה גזירת עונש מאסר מרבי למשך שלוש שנים (במקום שנתיים לעבירה הבסיסית). בתיקון מס' 29 (מיום 8.3.18) החמיר המחוקק פעם נוספת וקבע כי הסעת שלושה שוהים בלתי חוקיים או יותר (למעט בני משפחתו של הנאשם) מצדיקה גזירת עונש מאסר מרבי בן ארבע שנים.

התנהגותו של הנאשם בכל אחד משני האירועים מקימה חומרה יתרה. ראשית, כמות השוהים הלא חוקיים, אשר משפיעה במישרין על פוטנציאל הנזק והסיכון לציבור. שנית, המדובר באירועים מתוכננים, לא אירוע של איסוף נוסעים מזדמנים. אנו למדים זאת הן מדבריו של הנאשם והן משעות הבוקר המוקדמות בהן בוצעו המעשים, כשברי כי אין מדובר במי ש"נקלע" במקרה למקום, כי אם במי שהגיע לשם במכוון. שלישית, הנאשם עשה שימוש לרעה באוטובוס המשמש אותו ברגיל לעבודתו, וברישיון הנהיגה באוטובוס שניתן לו על ידי מדינת ישראל, על מנת לבצע עבירות חמורות הפוגעות במישרין במדינה ובתושביה. רביעית, הנאשם עשה שימוש בשני אוטובוסים (שונים) השייכים לחברה שבבעלותו ובניהולו. חמישית, המניע למעשים - מצוקה כלכלית, לבטח איננו מהווה שיקול לזכותו, אלא מחזק את התובנה שהנאשם ביצע את מעשיו לאחר שיקול דעת, והעדיף את טובתו האישית תוך גרימת סיכון משמעותי לציבור. שיטת הנאשם גבה כסף מהנוסעים, משמע, ביצע מעשה עבירה מובהק בכסות של נהיגה מסחרית באוטובוס המשמש את החברה שבבעלותו. שביעית, בקשת הנאשם להקל בעונשו בשל כך שלא הכניס את השוהים הלא חוקיים לישראל, אלא "רק" הסיעם בתוך שטח המדינה, אין בה מאומה. אילו נהג באוטובוס דרך המחסום, ברי כי נוסעיו היו נבדקים ומעוכבים. הנאשם אסף את נוסעיו בסמוך לנקודה בה חצו את הגדר באופן אסור, והביאם עמוק לתוך שטח המדינה. בהיעדרו ובהיעדר אחרים כמותו, לא היה באפשרותם של שוהים בלתי חוקיים לממש את תוכניותיהם העברייניות, בין אם מדובר בעבודה בישראל בניגוד לחוק, ובין אם מדובר, חלילה, בביצוע עבירות חמורות יותר, עד כדי פיגועים בנפש.

10. ב"כ הצדדים הפנו לפסקי דין לתמיכה בעמדתן העונשית. נתחיל במאשימה:

ע"פ 2789/13 מדינת ישראל נ' זין חמדי (4.8.13, להלן: ענין חמדי). המערער הורשע בסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה ובהסעת 25 שוהים בלתי חוקיים, ונדון בבית המשפט המחוזי ל-13 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון החמיר בעונש ל-20 חודשי מאסר בפועל, לאחר שקבע כי המתחמים שנקבעו בבית המשפט המחוזי מקלים יתר על המידה, וכך גם התוצאה העונשית. נקבע כי העבירה של סיכון חיי אדם בנסיבותיה הצדיקה קביעת מתחם בין 15-30 חודשי מאסר, ואילו עבירת ההסעה הצדיקה מתחם בין 5-15 חודשי מאסר.

עפ"ג (מרכז-לוד) 8462-12-20 סביתאן נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 31.1.21, להלן: ענין סביתאן). המערער הורשע בהתאם להודאתו בהסעת 41 שוהים בלתי חוקיים בארגז של משאית בה נהג ללא רישיון נהיגה מתאים וללא ביטוח, ונדון בבית משפט השלום לשנתיים מאסר בפועל, שנה מאסר על-תנאי, קנס בסך 10,000 ₪, ופסילת

רישיון הנהיגה למשך 30 חודשים בפועל ושנה על-תנאי. מבין מגוון טיעוניו של המערער, מצא בית המשפט המחוזי להקל "במידת מה" במשך המאסר בפועל על רקע העובדה שהנסיעה הוזמנה על-ידי אחר שלא נחקר ולא ננקטו נגדו הליכים פליליים, ולאחר שבית המשפט המחוזי התרשם כי המשטרה וגורמי התביעה לא פעלו בשקידה הנדרשת מהם לאיתור אותו אחר. משכך קוצר עונש המאסר בפועל ל-20 חודשי מאסר, ללא שינוי ברכיבים האחרים.

פסקי דין שהוגשו ע"י ב"כ הנאשם:

עפ"ג (י"ם) 24762-01-16 מדינת ישראל נ' נסים אל זיר (26.6.16, להלן: ענין אל זיר). המשיב הורשע בצירוף שני אישומים. באחד הסיע במכוניתו 5 שוהים בלתי חוקיים כנגד תמורה עתידית בסך ₪ 150, ועקף רכב על פס הפרדה (נהיגה פוחזת). באישום שני הסיע 14 שוהים בלתי חוקיים בהתאם להזמנה מראש. בבית משפט השלום נדון לשל"צ בהיקף 300 שעות, מאסרים על-תנאי, קנס וצו מבחן לשנה. ערעור המדינה נדחה. בית המשפט המחוזי עמד על כך ש"לכאורה, הצדק עם המדינה בטענותיה כנגד קולת העונש. יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שהעבירות בוצעו בשנת 2011 ואילו כתב האישום הוגש רק בתחילת שנת 2014, כלומר כחלוף כמעט כשלוש שנים, בנסיבות בהן ניתן היה להגיש כתב אישום באופן מיידי, ולכל היותר, עקב עומס, בחלוף חודשים בודדים... במהלך תקופה זו המשיב עבר שינוי משמעותי בחייו, עבר תהליך שיקום מוצלח, הקים משפחה ונראה כי החלטת בית משפט קמא לפיה באופן חריג ניתן שלא להטיל על המשיב מאסר בפועל, בין היתר על מנת שלא להסיטו מהמסלול החיובי עליו עלה, הנה סבירה" (הדגשה במקור).

ת"פ (טבריה) 70163-02-19 מדינת ישראל נ' שקיראת (16.7.19). הנאשם הורשע בהסעת 41 שוהים לא חוקיים ובניהול/ארגון שירותי הסעה שלא כדין. מדובר במי שלאחר תיאום מראש הסיע את השוהים הלא חוקיים באוטובוס לאתר הנופש "חמת גדר" ברמת הגולן כנגד תשלום בסך ₪ 250 מכל נוסע, ואף מכר להם כרטיסי כניסה לאתר תמורת 90 ₪ לאדם. בית המשפט קבע מתחם בין 3 חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות לבין שנת מאסר בפועל, וגזר את עונשו של הנאשם ל-8 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, פסילת רישיון הנהיגה למשך שנה בפועל ופסילה על תנאי, קנס בסך 52,000 ₪ או 180 ימי מאסר תמורתו.

ת"פ (ת"א) 6303-08-14 מדינת ישראל נ' אלתי (13.4.16). הנאשם הורשע בהסעת 11 שוהים בלתי חוקיים במהלך תקופת בת כחודש ומחצה. בהתאם להסדר בין הצדדים הורשע הנאשם בעבירה של הסעת תושב זר השוהה בישראל שלא כדין, ללא נסיבות מחמירות. עוד הוסכם כי התביעה תגביל עצמה בעונש ל-4 חודשי מאסר בעבודות שירות. ההגנה טענה באופן חופשי. בית המשפט כיבד את ההסדר לאחר התלבטות, וגזר את עונשו של הנאשם בהתאם לעתירת המאשימה.

ת"פ (רמלה) 21753-07-14 משטרת ישראל נ' אבו עסב (21.9.15). הנאשם הורשע בשני כתבי אישום. האחד - בהסעת שישה שוהים בלתי חוקיים, מתוכם שניים בתא המטען של הרכב. השני, הסעת 19 שוהים בלתי חוקיים ברכב המיועד להסעת 13 נוסעים, חלקם ישבו על רצפת הרכב, לאחר שסוכם על קבלת תשלום בסך 300 ₪, וכל זאת כשהנאשם לא החזיק ברישיון מתאים לסוג הרכב בו נהג. נקבעו מתחמי עונש נפרדים. בתיק האחד - בין חודש מאסר בעבודות שירות לבין שנת מאסר בפועל, ובתיק האחר - בין 5 חודשי מאסר בעבודות שירות לבין 13 חודשי מאסר

בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, קנס בסך 5,000 ₪, 3 חודשי פסילת רישיון נהיגה בפועל, פסילה על-תנאי, וצו מבחן למשך שנה.

ת"פ (כפ"ס) 22110-09-10 מדינת ישראל נ' זיאדאת (3.3.16). הנאשם הורשע בניסיון הסעה שלא כדין של 56 תושבי הרשות הפלסטינית, מתוכם 52 ללא אשרת כניסה או שהייה בישראל. בית המשפט קבע מתחם בין 19-2 חודשי מאסר בפועל. בגזירת העונש עמד על חלוף 5.5 שנים ממועד ביצוע העבירה, תקופה במהלכה "נגרמו לנאשם ובני משפחתו נזקים לא מבוטלים". דינו של הנאשם נגזר ל-4 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על-תנאי, פסילת רישיון הנהיגה על-תנאי והתחייבות כספית.

ת"פ (רמלה) 20059-09-13 מדינת ישראל נ' נאצר (9.4.14). הנאשם הורשע בהסעת 15 שוהים בלתי חוקיים ברכב המתאים להסעה של עד 13 נוסעים, כנגד תמורה מיועדת בין 50-40 ₪ לנוסע. בית המשפט קבע מתחם בין 10-2 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על-תנאי, פסילת רישיון הנהיגה בפועל למשך 5 חודשים, פסילה על-תנאי וקנס בסך 5,000 ₪.

ת"פ (י"ם) 8865-11-10 מדינת ישראל נ' סנדוקה (30.1.13). הנאשם הורשע בהסעת 22 שוהים בלתי חוקיים בתמורה לתשלום בסך 1,000 ₪. נקבע מתחם "בין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, במקרים בהם מתקיימות נסיבות חריגות ויוצאות דופן לקולא, ובין 18 חודשי מאסר בפועל". עונשו של הנאשם נגזר ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על-תנאי, קנס בסך 5,000 ₪ ופסילת רישיון הנהיגה למשך 3 חודשים.

ת"פ (י"ם) 3806-04-11 מדינת ישראל נ' ראזם (10.7.12). הסעת 23 שוהים בלתי חוקיים. הנאשם נדון ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על-תנאי וקנס בסך 5,000 ₪.

11. סקירה זריזה של פסקי הדין שהגישו הצדדים מלמדת כי ההגנה בעיקר ביצעה עבודה מקיפה בהביאה מספר רב של החלטות, אלא שכולן למעט אחת (ת"פ 70163-02-19), ניתנו לפני תיקון מס' 29, משמע, לפני ההחמרה האחרונה שביצע המחוקק, אשר מדגישה וממחישה את הצורך להחמיר בענישה בעבירות של הסעת כמות גדולה של שוהים בלתי חוקיים (שלושה ומעלה). אם להיות מדויקים יותר, מרבית פסקי הדין שהגישו ההגנה ניתנו לפני שנים לא מעטות. עוד ניתן לראות כי המאשימה הציגה פסק דין אחד בלבד של בית המשפט העליון (ענין חמדי), אשר ניתן לפני תיקון מס' 29, ופסק דין אחד של בית המשפט המחוזי (ענין סביתאן), ואילו ההגנה הציגה פסק דין יחיד של בית המשפט המחוזי (ענין אל זיר), והיתרה של בתי משפט השלום.

למעשה, ענין סביתאן הוא פסק הדין היחיד של ערכאת הערעור (בית המשפט המחוזי מרכז-לוד) אשר ניתן לאחר תיקון מס' 29, ומשכך הוא הרלוונטי ביותר לעניינו. בית המשפט הדגיש (שם), כי ההקלה בעונשו של המערער ניתנה אך ורק על רקע מחדלן של המאשימה והמשטרה באיתור הגורמים שהזמינו את הנסיעה, משמע, במצב דברים רגיל לא היה מקום להתערב בעונש המאסר בפועל בן השנתיים שנגזר על המערער בגין הסעה יחידה של 41 שוהים בלתי חוקיים. ענין אל זיר (בית המשפט המחוזי י"ם) ניתן עובר לתיקון מס' 29, וגם אז הבהיר בית המשפט כי ברגיל היה

מקום לגזור על הנאשם עונש מאסר מוחשי, אלא שהמערערת חדלה בהגישה כתב אישום כשלוש שנים לאחר מועד ביצוע העבירות, זאת חלף הגשתו בהליך מהיר, כשבפרק זמן זה שינה המשיב את מצבו והשתקם.

אוסף ואפנה לרע"פ 3901/16 דעיף נ' מדינת ישראל (5.6.16), אשר ניתן אף הוא לפני תיקון מס' 29. המבקש הורשע בתיק העיקרי בהסעת 34 שוהים בלתי חוקיים ובנהיגה ללא פוליסת ביטוח. כן הורשע בשני כתבי אישום שצירף, האחד בהסעת 4 שוהים לא חוקיים ובנהיגה ללא רישיון וביטוח, והאחר בהפרת תנאי מעצר בית ונהיגה בפסילה, ללא רישיון וביטוח. בית משפט השלום קבע בתיק העיקרי מתחם עונש בין 7-18 חודשי מאסר בפועל, בתיק המצורף הראשון בין 2-10 חודשי מאסר בפועל, ובתיק המצורף השני בין מאסר על-תנאי לבין 6 חודשי מאסר, וגזר את עונשו של המבקש ל-9 חודשי מאסר בפועל, מהם שמונה בגין התיק העיקרי, מאסרים על-תנאי, פסילת רישיון הנהיגה בפועל למשך שנה, פסילה על-תנאי, וקנס בסך 5,000 ₪. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה, ומבלי למצות את הדין עם המבקש, החמיר בעונש המאסר בפועל לכדי 15 חודשים. הבקשה לרשות ערעור נדחתה, תוך שבית המשפט העליון קבע כי "נחה דעתי, כי עונשו של המבקש אכן איננו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת והראויה בעבירות דומות". ואם כך הדבר לפני שהמחוקק אמר את דברו בתיקון מס' 29, קל וחומר לאחר התיקון.

12. אזכיר מושכלות יסוד, לפיהן בקביעת מתחם העונש על בית המשפט ליתן דעתו למדיניות הענישה הנהוגה, אך לבטח איננו מחויב לאמצה במלואה, ולעולם על בית המשפט לשקול בקביעת המתחם, בין השאר, את הצורך בהחמרת בענישה. בענינו נתתי דעתי לצורך בהחמרה, בין השאר, בשל התגברות הפיגועים שנעשים לרוב על ידי שוהים בלתי חוקיים, כאלו שקיבלו סיוע כדי להיכנס לתוככי שטח מדינת ישראל, תופעה מצערת שאנו עדים להתעצמותה בשנים האחרונות. הוראות המחוקק שקרא להחמיר בענישה בעבירות ממין אלו שביצע הנאשם, מאירות את דרכו של בית המשפט, ומהוות משום תמרור מובהק ובעל משקל רב בקביעת המתחם. בית המשפט העליון שב והבהיר כי עבירות של הסעת שוהים בלתי חוקיים, העסקתם והלנתם, חמורות לאין שיעור מהעבירה שמבצעים שוהים בלתי חוקיים בעצם כניסתם לישראל, ובהתאמה ראויות עבירות אלו לענישה מחמירה במידה ניכרת מהעונשים שנגזרים על השוהים הלא חוקיים. ראו ע"פ 617/15 מונטר נ' מדינת ישראל (2.4.15):

"בית משפט זה חזר ואמר, כי חטאם של המסיעים גדול מחטאם של השוהים הבלתי חוקיים, שכן הראשונים חוטאים ומחטיאים את הרבים... ואכן, אדם המסיע רכב עמוס בשוהים בלתי חוקיים פוגע בבטחון המדינה, ומסייע ביצירת תשתית לפעילות חבלנית (רע"פ 3674/04 סאלם נ' מדינת ישראל, פס' 12 לפסק דינו של המשנה לנשיאה חשין (2006)); ונזכור כי גם אם אין בכוונת המסיע לגרום נזק בטחוני, לעולם אינו יכול לדעת בודאות מי כל נוסעיו, ומה זומם מי מהם. זאת בנוסף לסיכון התעבורתי הכרוך בהסעת 23 אנשים ברכב שאינו ערוך לכך" (פסקה י').

13. לאחר שנתתי דעתי לנסיבות ביצוע העבירה, למדיניות הענישה הנהוגת ולכלל השיקולים עליהם עמדתי לעיל, מצאתי לאמץ את מתחם העונש לו עתרה המאשימה, קרי, בין 12-28 חודשי מאסר בפועל לכל אחד מן האישומים.

גזירת העונש המתאים לנאשם

14. המחלוקת העיקרית בין הצדדים בקביעת העונש נוגעת לשאלה האם ראוי לחרוג לקולה מן המתחם, כבקשת ההגנה, שמא למקמו בתחתית המתחם, כבקשת המאשימה. דומני כי המאשימה הלכה כברת דרך לקראת הנאשם, אשר ביצע את מעשיו מסכני החיים כשנתיים בלבד לאחר שזכה לאמונו של בית המשפט, שמצא לאפשר סיום הליך פלילי קודם ללא הרשעה בדין. בשונו לדרכו הרעה (גם אם בעבירות אחרות) מעל הנאשם באמונו של בית המשפט. מכאן, ניתן היה לצפות כי המאשימה תעתור למקם את הנאשם במקום גבוה יותר בתוך המתחם, וניכר כי זו נתנה בעמדתה העונשית משקל נכבד לשיקולים אחרים לטובתו, עליהם אעמוד עתה.

הנאשם ביקש מבית המשפט להתחשב בתהליך השיקום שעבר, בהתאם להמלצותיהם של שירות המבחן וד"ר תמיר. אומר בזהירות כי ספק בעיניי האם מדובר ב"שיקום" כהגדרתו בפסיקה, וממילא אינני סבור כי יש בתהליך שעבר הנאשם כדי להצדיק חריגה לקולה מן המתחמים. אכן, הנאשם השתתף במפגשים פרטניים וקבוצתיים, שיתף מעולמו הפנימי, וניתן להניח כי אף נתרם מכך ורכש כלים שסייעו בידו בהמשך הדרך. אלא שבכך לא סגי. לעולם על בית המשפט לבחון את נקודת הפתיחה של הנאשם, קרי, את הרקע שלו, את מצבו ואת נסיבותיו עובר לביצוע העבירות. הבירור מגלה שלא כצעתה. אמנם, הנאשם החל את חייו מנקודת פתיחה נמוכה, ובסיכון להתדרדר לחיים עברייניים. הוא גדל בעוני - אמו כמפרנסת יחידה במשך שנים רבות בהן ריצה אביו עונש מאסר; במצוקה פיזית ומנטלית - לאחר חזרת האב לביתו הוא נקט אלימות כלפי הנאשם ואחיו. למרות זאת, הנאשם התפתח באופן נורמטיבי; אמו סיפקה לו מעטפת מחבקת ואוהבת; הוא עצמו התגלה כאדם בוגר וחרוץ, הצליח להשלים 12 שנות לימוד בצד יציאתו לעבודה וסיוע בפרנסת המשפחה; בהמשך הקים הנאשם חברה להיסעים, הגדיל ופיתח אותה, עד שלפני תקופת הקורונה החזיקה החברה 8 אוטובוסים, ובהתאמה עובדים שכירים - נהגים ועובדי מנהלה, ודאג לפרנסתו שלו ושל משפחתו המורחבת, בצד פרנסתם של עובדי החברה ומשפחותיהם. הנאשם בן 50 - אדם בוגר ומיושב בדעתו, נעדר הרשעות קודמות, ולחובתו הליך יחיד שהסתיים ללא הרשעה בגין עבירת תקיפה. בהינתן נתונים אלו, ולאור העובדה שאין מדובר במי שנהג לצרוך אלכוהול או סמים, ולא היה מעורב בהימורים, סבורני כי מלכתחילה לא היה צורך של ממש להפנות את הנאשם לקבלת תסקיר, לבטח על רקע העומס הבלתי נסבל בו שרוי שירות המבחן, שראוי כי משאביו יופנו לנאשמים בעלי נסיבות נזקקות מובהקות. ברם, משהסדר הטיעון הוצג כפי שהוצג, קיבלתי את עתירתם המשותפת של הצדדים, והפניתי את הנאשם לקבלת תסקיר.

להסרת ספק, בית המשפט מכיר, כמובן, בתועלת שהפיק הנאשם מהקשר הטיפולי בינו לבין שירות המבחן והעו"ס במרכז, אלא שלשיתתי, אין מדובר ב"שיקום", כי אם בטיפול מיטיב, אשר לבטח איננו נכנס בגדרי אותם מקרים חריגים המצדיקים סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם. ראו ע"פ 7757/21 מרזוקי נ' מדינת ישראל (24.5.22), פס' 23):

אמנם, סעיף 40ד(א) לחוק העונשין מאפשר לבית המשפט, במקרים המתאימים, לחרוג ממתחם הענישה אם "מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". יש בסעיף זה כדי לבטא את עמדת המחוקק שלפיה, במקרים המתאימים לכך, יש לתת מעמד בכורה לשיקול השיקומי על פני עיקרון ההלימה, הוא העיקרון המנחה בסוגיית הענישה. ברם, כפי שעולה בבירור מהוראות החוק, לא בכל מקרה שבו תהליך טיפולי מתקדם בכיוון חיובי, יש להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף 40ד לחוק העונשין, שאחרת בא החריג ומרוקן את הכלל מתוכן (ראו: ע"פ 126/22 מדינת ישראל

נ' פלוני, פסקה 16 (27.4.2022); ראו גם: דברי הסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 92) (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה), התשס"ו-2006, ה"ח 241, 447-448)). ואכן, בפסיקה נקבע כי יש לנקוט זהירות רבה בהפעלת סעיף 40 לחוק העונשין, וכי סטייה ממתחם הענישה תיעשה אך במקרים חריגים ובמשורה, מקום בו סיכויי שיקום מובהקים מצדיקים זאת (ראו: ע"פ 1229/19 סלומינסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (1.7.2019)). על מנת להעריך את סיכויי השיקום יש לשקול, בין היתר, את "המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה" (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (18.4.2018)).

15. משמצאתי כי אין מקום לחרוג לקולה מן המתחם, ומשהמאשימה בהגינותה (כי רבה) עתרה למקם את עונשו של הנאשם בתחתיתם של המתחמים, אין מקום להרחבה יתרה באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. אסתפק בכך שנתתי דעתי למכלול טענות ההגנה, לרבות דבריו של הנאשם לפניי. ברי כי זקפתי לזכותו של הנאשם את הודייתו, נטילת האחריות, הבעת החרטה, השתתפותו בהליך הטיפול, מהלך חייו הנורמטיבי בעיקרו, וחווה דעתם של הגורמים הטיפולים. אשר לעמדתם של האחרונים, זו נשקלה כמובן, אך לעולם בית המשפט הוא שרואה את התמונה הכוללת, ומשמצאתי שלא לחרוג ממתחמי העונש הראויים, ברי כי לא ניתן לאפשר את ריצוי עונש המאסר שייגזר בדרך של עבודות שירות. עוד באותו הקשר, טענת ההגנה לפיה שליחתו של הנאשם אל בין כותלי בית האסורים תפגע בסיכויי שיקומו, מוקשית בעיניי. משמצאנו כי מדובר באדם שבמשך מרבית חייו הבוגרים השכיל לפעול כחוק ובאופן נורמטיבי, אין זה סביר להניח כי ריצוי עונש מאסר, גם אם ממושך, ידרדר אותו לעולם העברייני.

באשר לרכיבי העונש הנוספים - גם כאן אמר המחוקק את דברו, כשקבע קנס מזערי בסך 10,000 ₪ בצד כל אחד ממעשי העבירה בהם הורשע הנאשם (סעיף 12א(ג)(4) לחוק הכניסה לישראל). הוראת שעה זו פקעה אמנם, אך שיקול הדעת לבטח נתון לבית המשפט, ובהיעדר נסיבות מיוחדות, אינני רואה מקום לסטות מהקו המנחה, בפרט כשמדובר בעבירות שבוצעו ממניעים כלכליים גרידא, ואשר נועדו למלא את כיסיו של הנאשם על חשבון הסיכון המשמעותי לפגיעה בבטחונו של הציבור, בריאותו, ואפילו חייו. המצוקה הכלכלית שעמדה ברקע למעשיו של הנאשם, אין בה כדי להצדיק הקלה כלשהי בעונש. אשר למצבו כיום, דומני שדי בדבריו של עד ההגנה מר עמארה, אשר מועסק על-ידי הנאשם, כדי ללמוד שהחברה משגשגת. הנאשם מחזיק צי רכב משמעותי, לפחות עשרה כלי רכב (יותר מאשר בתקופה שקדמה לביצוע העבירות), מרביתם אוטובוסים, 10 נהגים, וצוות מנהלי בהתאמה. גם מכתבי ההמלצה שהציג הנאשם מלמדים על כך שהוא מצליח בעסקיו. האסמכתא בדבר עיקול בגין חוב זעום לרשויות המס (יחסית להיקף עסקיו של הנאשם), לבטח אינה מבססת טענה בדבר מצוקה כלכלית שיש בה כדי למנוע ממנו את היכולת לעמוד בתשלום הקנס שיושת עליו. עוד בהקשר זה, דומה שחסד עשתה המאשימה עם הנאשם, כשנמנעה מלהאשים גם את החברה שבבעלותו וניהולו, ואשר באמצעות שני אוטובוסים השייכים לה ביצע הנאשם את העבירות.

אשר לרישיון הנהיגה - בעבירה "רגילה" של הסעת שווה בלתי חוקי, בית המשפט רשאי לפסול את רישיונו של נאשם לתקופה שאינה עולה על שישה חודשים. כשמדובר בעבירה בנסיבות מחמירות, כבעניננו, ניתן להורות על פסילת הרישיון לתקופה שאינה עולה על שנתיים. משמע, גם ברכיב זה סבור המחוקק כי יש להחמיר בעונשם של נאשמים המרהיבים עוז להסיע כמות גדולה של שווהים בלתי חוקיים. הנאשם חזר על מעשיו, ובשני המקרים עשה שימוש פסול

באוטובוסים השייכים לחברה שבבעלותו, תוך ניצול לרעה של רישיון הנהיגה אשר ניתן לו על-ידי מדינת ישראל. טענת הנאשם כי ייפגע בעסקיו, לבטח איננה שיקול מספק כנגד הצורך בפסילת רישיון הנהיגה. אוסיף כי מעדותו של מר עמארה, עולה כי הנאשם יוכל להעסיק מנהל מקצועי שכיר בעל רישיון נהיגה לאוטובוס, באופן שיקטין את הסיכון לפגיעה משמעותית בעסקיו כתוצאה מפסילת רישיונו.

בטרם סיום אדגיש, כי במסגרת השיקולים לעונש נתתי דעתי להשלכותיו האישיות והסביבתיות של העונש שייגזר על הנאשם - מדובר בבן חמישים שעתיד להיכנס לראשונה בחייו אל בין כותלי בית הסוהר; משפחתו (הגרעינית והמורחבת) לבטח תיפגע כלכלית ומנטלית; החברה שבבעלותו וניהולו עלולה להיפגע; וכך גם עובדיה ובני משפחותיהם. אוסיף כי בגזירת הדין לקחתי בחשבון את פרקי הזמן בהם הנאשם היה נתון בתנאים מגבילים (חלופת מעצר בלבד), ואת תקופות הפסילה המנהלית (90 ימים במצטבר).

16. אחר כל אלה, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 20 חודשי מאסר בפועל.
- ב. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירה על חוק הכניסה לישראל.
- ג. קנס בסך 30,000 ₪ או 4 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.1.23 ובכל 10 בחודש שלאחריו. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מדי.
- ד. אני פוסל את הנאשם מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה (מכל סוג) לתקופה של 10 חודשים. הנאשם יפקיד את רישיון הנהיגה שלו במזכירות בית המשפט.
- ה. הנאשם יפסל מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של שנה, ואולם הנאשם לא ישא בעונש זה אלא אם יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר עבירה על חוק הכניסה לישראל או נהיגה בפסילה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ד חשוון תשפ"ג, 08 נובמבר 2022, במעמד הצדדים.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.